

اولویت چاپ مقالات مداخله‌ای: درست یا غلط؟

حمید صالحی نیا^{۱*}، بهمن خسروی^۲

۱. دانشجوی دکترای تخصصی اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. دانشجوی دکترای تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

● پذیرش مقاله: ۹۳/۲/۳

● دریافت مقاله: ۹۲/۱۱/۱۷

نگارش مقاله مقطعی بر اساس اصول پذیرفته شده در مجلات معتبر (۴) می‌تواند باعث انتشار مقالات مقطعی بسیار با کیفیت گردد (۵)، برای این کار مطالعه مقاله ی STROBE بسیار مفید و راهگشا می‌باشد (۴). در نتیجه چاپ مقالات مقطعی مطابق با استاندارد های مقاله نویسی می‌تواند منجر به انتشار مقالاتی با کیفیت و قابل اتکا در تصمیم‌گیری های بهداشتی و درمانی گردد (۵).

از طرفی اگر تصور کنیم که با چاپ مقالات مداخله‌ای باعث بهبود کیفیت متدولوژی و نگارشی مقالات شده ایم به اشتباه رفته ایم، چرا که تنها نوع مطالعه باعث افزایش کیفیت مقالات نمی‌شود و رعایت استاندارد ها در نگارش مقاله و به خصوص روش مطالعه بسیار حائز اهمیت می‌باشد و صرفاً مداخله‌ای بودن مقاله معادل کیفیت بالای مقاله نمی‌باشد (۳). (۶)

مطالعات مداخله‌ای از جمله مقالات منتشر شده در مجلات پزشکی و به ویژه آموزش پزشکی دارای اهمیت بسیار بالایی می‌باشند چراکه در تصمیم‌گیری های بهداشتی و درمانی مورد استفاده قرار می‌گیرند، لذا برای اطمینان از نتایج این مطالعات رعایت نکات و اصول استاندارد مقاله نویسی مطالعات مداخله‌ای ضروری می‌باشد (۷). از آنجایی که بسیاری از مقالات منتشر شده در مجلات پزشکی دارای کیفیت مناسب از نظر متدولوژی نمی‌باشند (۱). لذا برای بهبود گزارش

یکی از نگرانی های جامعه علمی کشور در زمینه تحقیق و پژوهش، از جمله پزشکی، کیفیت پایین مقالات از نظر متدولوژی، روش شناسی و نگارش مقالات می‌باشد، بطوری که این کاستی های فراوان در نگارش مقالات مجلات علمی پژوهشی پرستاری و مامایی بسیار نگران کننده می‌باشد (۱)، در جهان برای مقابله با مقالات بی کیفیت، اصول راهنمای انتشار انواع مقالات در مجلات منتشر شده است و محققین بر اساس استاندارد پذیرفته شده توسط مجلات نسبت به نوشتن مقاله اقدام می‌کنند که منجر انتشار مقالات با کیفیت گردیده است (۲-۴)، از جمله راه هایی که به نظر می‌رسد در کشور ایران برای مقابله با چاپ مقالات با کیفیت پایین از نظر متدولوژی در دستور کار مجلات و سردبیران مجلات پزشکی قرار گرفته است، اولویت چاپ مقالات مداخله‌ای می‌باشد. این دیدگاه در وهله اول بجا و درست به نظر می‌رسد، چراکه مطالعات مقطعی فراوانی در مجلات به چاپ رسیده است، که عمده این مقالات با حجم نمونه ی پایین صورت گرفته است، با توجه به پایین بودن حجم نمونه مطالعات مقطعی منتشر شده و وجود خطاهای منظم و تصادفی در این نوع مقالات، حجم نمونه پایین و سایر کاستی ها باعث کیفیت پایین این مقالات شده است، بطوری که در بسیاری از موارد نتایج این مطالعات قابل اطمینان نبوده و قابلیت تعمیم بالایی ندارد (۵). البته این نکته هم قابل ذکر می‌باشد، در صورت رعایت استاندارد ها و

پزشکی و به ویژه آموزش پزشکی از اعتبار و صحت کافی برخوردار نمی‌باشند. از این رو انتظار می‌رود این دست نوشته مورد توجه محققین قرارگیرد تا شاهد انتشار مقالات مداخله‌ای قابل اطمینان و کاربردی جهت پایه‌ای برای تصمیم‌گیری‌های بالینی باشیم.

از آن جایی که مجله گام‌های توسعه در آموزش پزشکی از مجلات پیشرو در علوم بهداشتی و پزشکی می‌باشد و ارتقاء دانش پزشکی از اهداف این مجله بوده و به عقیده نویسندگان محققان و پژوهشگران زیادی مقالات این مجله را مطالعه می‌نمایند، از این رو این مجله دارای تاثیر گزاری بالایی در بین مجلات مختلف پزشکی کشور می‌باشد. لذا با توجه به سیاست سردبیر مجله مبنی بر چاپ مقالات از نوع نامه به سردبیر جهت ارتقاء کیفیت مقالات و گزارشات مقالات منتشره، انتظار می‌رود با چاپ این مقاله، برای بهبود گزارش مقالات مشاهده‌ای و مداخله‌ای گامی هرچند کوچک در کشور برداشته شود، و چک لیست‌های فوق‌الذکر راهنمای نویسندگان مقاله قبل از ارسال برای مجلات قرار گیرد.

References:

1. Heidari M, Valaie N, Azizi F. The evaluation of accuracy of article writing in scientific. J Res Med Sci 35(1):49-55. [In Persian]
2. Hopewell S, Clarke M, Moher D, Wager E, Middleton P, et al. (2008) CONSORT for Reporting Randomized Controlled Trials in Journal and Conference Abstracts: Explanation and Elaboration. PLoS Med 2008;5(1):e20.
3. Moher D, Hopewell S, Schulz KF, Montori V, Gøtzsche PC, Devereaux PJ, et al. CONSORT 2010 explanation and elaboration: updated guidelines for reporting parallel group randomised trials. J Clin Epidemiol 2010;63(8): e1-e37.
4. Von Elm E, Altman DG, Egger M, Pocock SJ, Gøtzsche PC, Vandembroucke JP, et al. The Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE) statement: guidelines for reporting observational studies. Prev Med 2007; 45(4):247-51.

مقالات کارآزمایی در مجلات پزشکی و به ویژه آموزش پزشکی موارد زیر توصیه می‌شود: محققین و پژوهشگران قبل از ارسال مقاله چک لیست استاندارد سازی مقالات کارآزمایی (CONSORT) را مطالعه و بر اساس استاندارد جهانی مقاله را تنظیم نمایند (۳)، که در این صورت علاوه بر افزایش کیفیت مقاله، باعث افزایش شانس پذیرش مقاله و اطمینان بیشتر به مقاله خواهد شد (۳). همچنین استفاده از داورهای مجرب و آشنا به متدولوژی تحقیق به خصوص مقالات کارآزمایی می‌تواند منجر به پذیرش مقالات دارای کیفیت بالا گردد (۱). از آنجایی که یکی از اهداف مجلات علمی پژوهشی در حیطه پزشکی و بهداشت، افزایش دانش برای تصمیم‌گیری‌های بالینی جهت ارتقاء سلامت می‌باشد، و لازمه این مهم انتشار مقالات خالی از خطاهای منظم و تصادفی و قابل اطمینان می‌باشد (۷). در مقاله منتشر شده در مجله گام‌های توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۹۲؛ ۱۰ (۴) نویسندگان مقاله اشاره کرده‌اند که مقالات مداخله‌ای منتشر شده دارای اعتبار بالایی بوده‌اند (۸)، مقاله حاضر در تکمیل مقاله فوق‌الذکر می‌باشد، چرا که در بسیاری از موارد مقالات مداخله‌ای منتشر شده در مجلات

5. Salehiniya H. Comment about Comparison of the Effects of Modern Assessment Methods (DOPS and Mini-CEX) with traditional method on Nursing Students' Clinical Skills: A Randomized Trial. Iran J Med Educ 2013; 13(6):531-4.[In Persian]
6. Salehiniya H, Dashty S. The results of intervention studies are always reliable and generalizable to other groups? Iran J Med Educ 2013; 13(3):254-6.[In Persian]
7. Salehiniya H, Dashty S. The results of intervention studies are always reliable and generalizable to other groups? Iran J Med Educ 2013;13(3):254-6.
8. Heydari A, Rad M. The Methodological Accuracy in Interventional Medical Education Articles Published in Approved Iranian Journals from 2005 to 2013. Strides Dev Med Educ 2014;10(4):341-8. .[In Persian]